

מדריך למורה

מערך שיעור זה הינו חלק מפעילות חודש תקומה וגבורה במערכת החינוך, העוסק בערכים המחברים בין העבר, ההווה והעתיד בצל האתגרים הנוכחיים שהמדינה מתמודדת עמם. לפניכם מדריך מקצועי המיועד לתמוך בהנחיית השיעור. המדריך נועד להציע הכוונה מתודולוגית ודגשים שיסייעו לכם בהובלת השיעור באופן מיטבי. אנו מזמינים אתכם להיעזר בחומרים אלו כמצפן מקצועי המותאם למטרות הלימודיות ולצרכי התלמידים. [למעבר למסמך מונגש](#)

שקפים 4-5: שקפי פתיחה

מה הקשר בין זיכרון לעתיד? כיצד אירועי העבר משפיעים עלינו כיום ועל הדרך שבה אנו בונים את חיינו הלאומיים והאישיים? איך מנצחים ולמה? האם יש הבדלים בין הנצחה אישית לבין הנצחה לאומית? האם בין דרכי ההנצחה השונות יש הבדלים תרבותיים? הבדלים תקופתיים?

במערך שיעור זה נעסוק בשני מושגים חשובים בהיסטוריה הישראלית - הנצחה ותקומה, ונבין כיצד הם קשורים זה לזה ואיך הם תורמים לחוסן שלנו כפרטים וכחברה. הציגו בפני התלמידים את נושא השיעור ואת מטרות השיעור.



מדריך למורה

שקפים 6-7: אדוות ראשונות, דיון במליאה

ניתן לפתוח את השיעור בפעילות הבאה: הציגו בפני התלמידים תמונות של אתרי הנצחה ידועים ובקשו מהם לזהות את האתר ואת הקשרו ההיסטורי. במצגת הנחנו שתי דוגמאות (יד ושם ואנדרטת איוו - ג'ימה). לאחר-מכן, התלמידים יתבקשו להשיב על שאלות מנחות שמופיעות במצגת. אפשרו להם לשתף את תשובותיהם במליאה.



שקפים 8-10: אדוות משותפות, עבודה בקבוצות

על כל זוג תלמידים לבחור שאלה אחת מתוך השאלות שמופיעות בשקף 8. עליהם להיעזר בצ'אט כדי למצוא את התשובה לשאלה. על התלמידים לכתוב פרומפט מדויק, לבקש מהצ'אט את המקורות שעליהם הסתמך ולבחון באופן ביקורתי את המקורות ואת המידע. במהלך השיח עם הצ'אט על התלמידים לשאול לפחות שלוש שאלות פוריות ומקדמות. בסיום הפעילות, ניתן לפתוח פאדלט שיתופי לתובנות התלמידים מהפעילות / לאפשר לשיתוף במליאת הכיתה.



מדריך למורה

שקפים 11-12: רואים את השלם, פעילות מסכמת

הנצחה בעקבות אירועי ה-7.10 ומלחמת "חרבות ברזל".

לאחר השיתוף במליאה והצגת התובנות, על התלמידים להדגים דרכי הנצחה שונות בעקבות המלחמה הנוכחית.

בסיום הפעילות, ניתן לפתוח פאדלט שיתופי לתובנות התלמידים מהפעילות / לאפשר לשיתוף במליאת הכיתה.



שקפים 13-14: מעבר לאופק, סיכום השיעור

סכמו את השיעור והציגו את הטענה המחברת בין ההנצחה לבין החוסן והתקומה.

אפשרו לתלמידים להשיב: האם הם מסכימים עם טענה זו ובקשו מהם להסביר מדוע בהסתמך על מה שלמדו במהלך הפעילות.

בעזרת התובנות דונו בשאלה- איך ההנצחה מחזקת את החוסן ואת התקומה.



היסטוריה ממלכתי

בין אבן לזיכרון

כיצד בוחרים להנציח אירועים היסטוריים?



מפגשים בחברה
הישראלית

ערבות
הדדית

הקשר
לעם ולמדינה

הנצחה
וגבורה

מטרות השיעור

הנצחה וגבורה

במהלך השיעור:

- **נבין** את משמעות המושג "הנצחה" בהקשרים היסטוריים.
- **נכיר** דרכים שונות להנצחה, בתקופות היסטוריות שונות.
- **נשתמש** בכלי בינה מלאכותית באופן מושכל לחקר ולסיכום נושא.
- **נגלה** את הקשר בין הנצחה לבין חוסן לאומי ותקומה.



מפגשים בחברה
הישראלית

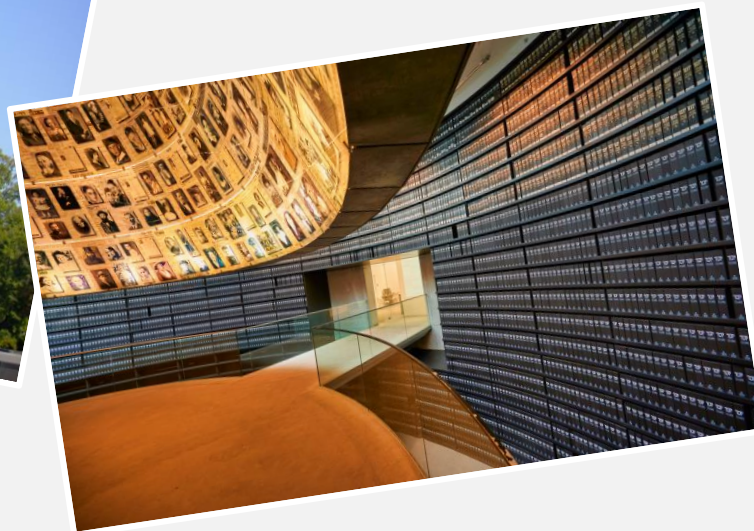
ערבות
הדדית

הקשר
לעם ולמדינה

הנצחה
וגבורה

אדוות ראשונות

רגע לפני שנתחיל, האם אתם מזהים את אתרי
ההנצחה שלפניכם?



אדוות ראשונות

חשבו וכתבו את תשובותיכם במחברת:

- מהי משמעות המושג "הנצחה"?
- האם אתם מכירים אתרי הנצחה? האם ביקרתם באתרי הנצחה? אם כן, באיזו מסגרת?
- מה ההבדל בין הנצחה אישית לבין הנצחה לאומית- קולקטיבית?

אדוות משותפות

עבודה בקבוצות

התחלקו לזוגות ובחרו שאלה אחת מתוך השאלות שלפניכם.
עליכם להיעזר בצ'אט כדי למצוא את התשובה לשאלה.

הנחיות נוספות:

- **כתבו** פרומפט מדויק. **בקשו** מהצ'אט את המקורות שעליהם הסתמך ובחרו באופן ביקורתי את המקורות ואת המידע.
- במהלך השיח עם הצ'אט עליכם לשאול לפחות שלוש שאלות פוריות ומקדמות.
- **כתבו** תובנה אחת שעלתה מהחקר שביצעתם עם הצ'אט.

- כיצד מדינות שונות בעולם מנציחות אירועים היסטוריים? הביאו 3 דוגמאות וכתבו מהי דרך ההנצחה המועדפת עליכם ומדוע.
- מצאו ברשת דרכי הנצחה של מלחמת העצמאות. כיצד, לדעתכם, הייתה נראית ההנצחה של המלחמה אילו הייתה מתקיימת בעידן הדיגיטלי? הביאו דוגמאות מתאימות.
- אילו גישות שונות קיימות להנצחת אירועים היסטוריים? הביאו דוגמה לכל גישה.
- בחרו באחת ממלחמות ישראל ובקשו מהצ'אט להביא דוגמאות להנצחה לאחר המלחמה. הסבירו בעזרת הדוגמאות את תחושת החברה הישראלית לאחר המלחמה.
- האם יש מקרים בהיסטוריה שבהם הנצחה הפכה לשנויה במחלוקת? מה אפשר ללמוד מכך?
- כתבו בעזרת הצ'אט נאום קצר בשם דמות היסטורית, המסבירה מדוע חשוב לזכור ולהנציח. הביאו לפחות 3 נימוקים מבוססים.
- כיצד, לדעתכם, משפיעה ההנצחה על הזהות והחברה? האם חשוב להנציח, לדעתכם? מה מקבל המנציח?

משתפים במליאה

רואים את השלם

הנצחה בעקבות אירועי ה- 7.10 ומלחמת חרבות ברזל

- **הדגימו** תובנה זו בעזרת דוגמה להנצחה שאתם מכירים בעקבות אירועי ה- 7.10 ומלחמת "חרבות ברזל".
- **צרפו** תמונה או הסבר לדוגמה שבחרתם (אפשר להתייחס לדרכים שונות של הנצחה, כגון הנצחה דרך שירים, במגרשי הספורט, דרך מתכוני אוכל, הקמת מבנים שונים, עיצוב סמלים חדשים, פרויקטים קהילתיים וחינוכיים ועוד) והסבירו מדוע בחרתם דווקא הנצחה זו.

משתפים במליאה

מעבר לאופק

הנצחה היא לא רק דרך לציין את מה שהיה, אלא גם דרך ייחודית לשמירה על הערכים שבזכותם קמה החברה מחדש.

כאשר אנו מנציחים לוחמים, ניצולים, אירועים או דמויות היסטוריות, אנו מחזקים את הערכים של מסירות, עמידה איתנה ותקווה – שהם היסודות של חוסן ותקומה.

• האם אתם מסכימים עם טענה זו? **הסבירו ושתפו** בדוגמאות איך ההנצחה מחזקת את החוסן ואת התקומה.

תודה רבה!

“מִיָּמִים רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבֹּת אֶת־הָאֵהָבָה וְנִקְרָוֹת לֹא יִשְׁטָפוּהָ...” (שיר השירים, פרק ח', פסוק ז')